

A NÉPSZÁMLÁLÁS — POLITIKAI MUNKA

December 31-én este a Statisztikai Hivatal elnöke, Pikler György elvtárs beszédet mondott a Szilveszter éjfélikor meginduló népszámlálás jelentőségéről.

Hangsúlyozta beszédében, hogy bár a népszámlálást a világ minden országának kormánya általában 10 évenként hajlja végre, a kapitalista országok népszámlálási adatai csak tudományos érdekességgel bírnak és ebből a lakosság többségére előny nem származik. Majd így folytatta: »A magyar statisztikai szervek a multban szorgos buzgalommal gyűjtötték az országra vonatkozó összes adatokat, de a kormány — amely ilyen gondos felkészüléssel gyűjtötte a saját népellenes uralmának tükörképét meglevénítő adatokat — semmit sem tett, hogy ezeket valamiképp a nemzet javára hasznosítsa.

Ezzel szemben a népszámlálásnak egészen más a jelentősége a mi államunkban. A mi tervgazdaságunk, melynek célja a dolgozók életszínterének emelése, csak megbízható, pontos statisztika alapján hajtható végre. Amikor számbavesszük országunkat, nem idegen tulajdont veszünk leltárba — mint a régi rendszerben —, hanem saját országunkat. Ezért szükséges, hogy az egész lakosság bekapcsolódjék a népszámlálás sikeres végrehajtásába, hiszen az így kapott adatok alkotják majd a biztos alapot, amelyen új öt éves tervünk nyugodni fog. Szükséges tehát, hogy ezt a népszámlálást minden dolgozó — saját ügyének érezve és támogatva — a számláló biztosokat, felülvizsgálókat, a Statisztikai Hivatal központi ellenőreit.

Pikler elvtárs ezután a 25 ezer számláló biztoshoz fordult és ezeket mondotta: A népszámlálás sikere az adatok pontosságán, az adatgyűjtés sikere pedig a számláló biztosok munkáján múlik. A falvakban, messze eső tányagon a számláló biztosnak nemcsak feladatát pontosan és lelkiismeretesen elvégző hatóság megbízottjának kell lennie. A számláló biztos, aki feladatát helyesen oldja meg, a népszámlálás ügyének jó propagandistája lesz. Különösen fontos, hogy a falu népének egyszerű szavakkal tudja majd megmagyarázni, hogy a kérdőívek adatainak birtokában a kormány jobban gondoskodik szükségleteiről. A számláló biztosok munkáját mintegy 4000 felülvizsgáló ellenőrzi és irányítja.

A felülvizsgálók nem elé-

gedhetnek meg azzal, hogy a népszámlálás befejezésekor a megkapott kérdőíveket vizsgálják csak felül. Szinte a népszámlálás első óráiban kell a számláló biztosok munkáját ellenőrizniök és állandó készenlétben, éber figyelemmel kísérniök a népszámlálás lebonyolítását a maguk körzetében. Ha valahol nehézségek érződnek, azonnal érintkezésbe kell lépniök a helyi nemzeti bizottságokkal, a koalíciós pártokkal, hogy a meg nem felelő számláló biztosok leváltásáról azonnal intézkedés történjék. A számláló biztosok és felülvizsgálók ellenőrzése a helyi közigazgatási szervekre, nemzeti bizottságokra és a koalíciós pártokra, köztük elsősorban az MDP-re hárul. Ezeknek állandó figyelemmel kell ellenőrizniök a számláló biztosok tevékenységét.

Végül Pikler elvtárs az MDP tagjaihoz és szervezeteihez szólt. A népszámlálás komoly politikai feladat. Annak skeres végrehajtása komoly politikai eredmény.

Ennek megfelelően kell bekapcsolódni a MDP szervezeteinek a munka irányításába és ellenőrzésébe. Különösen a népszámlálás első napjaiban figyeljék a népszámlálás munkáját, mert ha később intézkednek, amikor a munka már javában folyik, a hibákon nem lehet segíteni.

Pikler György megemlítette beszédében, hogy a Központi Statisztikai Hivatal ellenőrei az országban a népszámlálás egész tartama alatt ellenőrizni s irányítani fogják az adatgyűjtés munkáját. Kérte a községek vezetőit, a demokratikus pártokat és elsősorban az MDP szervezeteit, hogy ezeket a központi kiküldötteket munkájukban teljes mértékben támogassák. Az adatok összegyűjtése — mondotta végül — a népszámlálás munkájának csak az első része. Az adatok birtokában a Központi Statisztikai Hivatal megkezdheti azoknak feldolgozását. Minél gyorsabban és pontosabban állanak az adatok a hivatal rendelkezésére, annál gyorsabb és eredményesebb lesz ezeknek a feldolgozása is. A szocializmus mindenekelőtt számvetés, mondotta nagy tanító-mesterünk, Sztálin, de a számvetéshez pontos, hiteles számadatok kellene. A népszámlálás rendelkezésünkre bocsátja majd azokat a pontos számadatokat, amelyek segítségével népi demokráciánk sikeresen valósíthatja meg a szocializmus további építését.

Mindszenty ügyében nem vallásüldözésről, hanem egy hazaáruló felelősségre-vonásáról van szó

Illetékes helyről válasza az amerikai rágalomokra

Illetékes helyről közlik, hogy Mindszenty leleplezése elsősorban azoknál kellett nagy zavart, akiknek szolgálatában állott, az amerikai imperialistáknál. Miután Mindszenty tevékenységéről lehullt a lepel, külföldi cinokostársai szemtelen tagadásnál próbálják tisztázni a dolgot.

Először ebben Lovett ur, az Egyesült Államok helyettes külügyminisztere, aki »vérigzító hamis vádakokat, meg »vallásüldözést« emleget Mindszenty őrizetbevételével kapcsolatban. Illetékes helyen a Mindszenty ellen emelt vádakkal kapcsolatban három iratot közölnek. Az első

Schönfeld Arthur volt budapesti amerikai követ írta Mindszentynek és ebben nyugtázza Mind-

szentynek 1946 november 22-én kelt levelét, amely bizonyos intézkedésekre vonatkozik, amelyeket a csehszlovák kormány hozott a csehszlovákiai magyar kisebbségre vonatkozóan. Nyugtázza további két levelét, amely megfigyeléseket ad politikai vonatkozásban Magyarország helyzetéről. Az amerikai követ levelében megállapítja, hogy Mindszenty az Egyesült Államok beavatkozását sürgette a magyar belpolitikai viszonyok megváltoztatására.

A másik levelét Mindszenty sajátkezüleg írta Chapin budapesti amerikai követhez és ebben azt kéri, eszközölje ki, hogy az amerikai hadsereg vltesse Rómába Szent István koronáját.

A harmadik irat Chapin szó-

követ vá'asza, amelyben nyugtázza Mindszenty leleplezését és megállapítja, hogy a szükséges figyelmet fogja szentelni az erekte sorsával kapcsolatban.

Amennyiben ezek a bizonyítékok Lovett urnak nem elegendők, keressesse ki Royal amerikai hadügyi államtitkár irattárából azt a levelet, amelyet 1947 augusztus 11-én Spellmann bíborshoz írt, amely Mindszenty bíboros irattárában fekszik. Bgr tudjuk, hogy Lovett ur tovább fog hazudni, azt is tudjuk, hogy ezek a még közlendő adatok a tárgyalások közvéleményt meggyőzik, hogy Mindszenty ügyében nem vallásüldözésről, hanem egy hazaáruló felelősségrevonásáról van szó.

Igazi hősköltemény a „Talpalatnyi föld“

Szeged legszebb újévi filmafőndéke a Belvárosi Moziiban

A demokratikus magyar filmgyártás végtére remeket alkotott. Hosszu kísérletezés után (Tanítónő, Valahol Európában, Tűz) most megszólalt a művészeti realizmus az új film kockáin. Nem véletlenül éppen a szegényparaszti sors ábrázolásán, mert kétségtelenül ennek művészetünkben korábbi hagyományai vannak. A paraszti társadalom bomlása a Horthy-korszak alatt különben is széles tematikai talajt ad művészetünknek, mert a bomlás az első világháború előtti tünetekhez képest fokozottabb iramú, a feudálkapitalista restauráció hatalmi képlete merevebb, erőszakosabb. Amint az elődök táborá is a legkülönbözőbb társadalmi típusokat formálja ki, azoképpen a proletariátus is heterogén színeket mutat. Különösen a szegényparaszti társadalom, mely mint ahogy a filmen is láthatjuk, az élet kálváriáját járja. Színes ez az élet, de szenvedésekben és olyan mindig újra kezdő fiatalember kell hozzá, mint Szabó Pál Géz Jóska, aki nem tud eszmélni, mert tiszta érzelmek hajtja, a szerelem.

S vajjon élte-e ilyen Géz Jóska a valóságban? Igen, objektíve feltétlenül. A Horthy-Magyarország a szörnyű aszályos kálváriában, ahol pozdorjává szűdött minden szép emberi akarat, mégis voltak olyan parasztek, akik nem hagyták magukat, akik megvédték életük jogos bérét, a szerelmet, akik iránymutató Párt nélkül is szervezkedtek, tíz kötőmellel vírázó kultúrát kaptak, s ha az élet már elviselhetetlenül nyomott, akkor lázadni is mertek. A film éppen azért nem tévedett, mert a paraszti életnek ezt a haladó tartalmát öntötte, dramatizálta formába egy kedves, szimpatikus paraszterőny és leány fura természetességű házasságán keresztül. A küzdelem adja a történet feszültségét és az operatőr lecsapja nem áll meg egy neki kedves falusi jelenetnél, hanem

követi a főhőst minden poklokig. S a mult tömény totalitással folyik, minden idegünk feszítve élelítja lélekzötünk, mert egyidőben széles hozánk a jószágrol, a szépségről, a társadalmi gonoszszágról s éppen ezeknek ellentétével háborít fel, ragad el bennünket. Egyezőval gyermekai naivitásunkat fogja meg, de ezzel se hazudja el a valóságot, mert a parasztek valóban gyermekibek is természetközelségben élnek és a kapitalista társadalom befolyásoló hatásától viszonylag jobban mentek maradtak. Érzelmekben Szabó Pál regénye is, de a film is a jobbgyi tartalmakra apellál. Azért tetszik nekünk Géz Jóska és felesége szemérmes szerelme, mert küzdelmük terem abba harmóniát és természetességet. Ez a szemérmes erotika elhílvöl, mert munkaszabja mértékét, családiaságát, tisztaságát az épülő új világ erkölcesként is feltételezzük.

Bár a film vége tragédia, a főhős bebörtönzése, de mégis

optimista. Nem azért, mert a börtönről felírja Géz Jóska cellaajtájára, hogy »Szabadul 1945«-ben, hanem mert élénken emlékeztet, a tények ábrázolásával felráz, új harcra hív. Ne feledjük el, hogy a »Talpalatnyi föld« szereplői még most is élnek, csak persze most Géz Jóska van felül. Mindenki nek meg kell nézni ezt a filmet, hogy könnyen ne feledjünk, ártalmunkra el ne mosuk a multat.

A film főszereplője, Szirtes Ádám népi kollégista nem is színész a filmben, hanem valódi kubikos, annak egy hamis szava, mozdulata, sines. Mészáros Ági, Pataki Miklós, Maklár Zoltán, de a többiek is kitűnően alakítanak. Maszkok, öltözékek (kétszer is végigfut a lencse a szegényparaszti arcon) hűségese, széles világot fejeznek ki.

Egy film végre, ahol alig lehet megfélekezni a tapsoló kezeket.

Nagy Sándor

Mégis lemond a képvise'őségről Bálint Sándor professzor

Dr. Bálint Sándor Barankovics-párti képviselő, a szegedi tudományegyetem néprajztudósa, Hamvas megyéspüspök tancsádója, néhány nappal ezelőtt nyilatkozott a Délmagyarország munkatársának, hogy lemond képviselői mandátumáról, mert nem ért egyet pártja mindszentysta, reakciós politikájával. Bálint professzor nyilatkozatát több budapesti lap is közölte. A hír elterjedését követő napon azonban a »Magyar Nemzet«-ben néhány soros cáfolat jelent meg, mely szerint a Barankovics-párti képviselő

mandátumáról való lemondása nem felel meg a valóságnak.

Bálint professzor a cáfolattal kapcsolatban a következőket közölte velünk:

— Barankovics-párti képviselőiséggemmel a helyzet a következő: mandátumomról

még tényleg nem mondtam le, de csak azért nem, mert erre nem volt alkalmam. Amint felutazok Pestre, lemondásomat bejelentem pártom vezetőségének.

— Nem értek egyet a Barankovics-féle politikával — folytatja a professzor —, úgy érzem, a mai kor sokkal több szociális szellemet igényel.

Bálint Sándor Szilveszter napján utazott fel Budapestre.

Péntek esti értesülésünk szerint Bálint Sándor képviselő mandátumáról lemondott.

Pécsikez és kasszabikett szén és szénbrikett minden mennyiségben kapható a »MESZHART« ieraktnál Zrínyi-utca 4. Telefon 2-27.

Anyakönyvi hírek

Az elmúlt héten 23 fiú és 19 leány született. Házasságok kötődtek: Dékány Mihály Kiscsöl Julianna, Kása József Benedek Viktória, Szigetvári József Kovács Mária, Korai Ferenc Hudek Ilona, Szőgi Andor Dehis Erzsébet, Szobotka Sándor Imre Etelka.

Elhaltak: Pigniczki István 89, Mészáros Károly 73, Osik Ignác 90, Aradi József 45, Hegedűs Anna 53, Csonka János 4, Bocskay István 73, Bozók Imre 81, Vecsernyés Sándor 41, évv. Imre István 85, Mészáros Sándor 6, évv. Zsombóky Jánosné 81, Hajnal Dezső 62.

A Magyar Dolgozók Pártja nagyszegedi pártbizottsága
boldog üjlesztendőt kíván
a párttagságnak és Szeged dolgozóinak